

"יד ביד" | De mãos dadas
האמן אלנדר אישפסי מציג ציור קיר חדש בשגרירות ברזיל בישראל
לציון 75 שנה ליחסים הדיפלומטיים

בבניין שגרירות ברזיל בתל אביב נחנך לאחרונה ציור קיר מרהיב, יצירתו של האמן הרב-תחומי אלנדר אישפסי. היצירה, הנושאת את השם "יד ביד" (*De mãos dadas*), נוצרה במסגרת חגיגות 75 שנה ליחסים הדיפלומטיים בין ברזיל לישראל, ונבחרה לייצג את החיבור התרבותי העמוק בין שתי המדינות – חיבור המשתקף גם בזהותו האישית של האמן, יליד ריו דה ז'ניירו, שחי ויוצר כיום בישראל.

אישפסי, בוגר לימודי עיצוב אופנה וצורפות וכיום הוא בוגר לימודי תרפיה באמנות, גדל בשכונת וילה וינטם, אחת מהפאבלות הידועות של ריו. עבודותיו המוקדמות כללו מַצְבִּים וחפצי אמנות תלויי מקום, שהתבססו על טרנספורמציה חומרית של אובייקטים מהסביבה העירונית, ושילובם בטכניקות מקרמה ייחודיות שהפכו לסימן ההיכר האמנותי שלו. כבר אז ביקש ליצור אמנות שמציגה את הדיאלקטיקה שבין הדומה לשונה, בין התעשייתי לידיני ובין הגולמי אל הרך.

אחת מיצירותיו הבולטות הינה סדרת כיסאות אייקוניים סרוגים בחוטי מקרמה צבעוניים, שהוצגו במוזיאון ההיסטורי הלאומי

בריו דה ז'ניירו.

בהמשך, יצר עבור בית החולים הפסיכיאטרי *Nise da Silveira*, כיסאות נדנדה שנסרגו בעבודת יד מבדים של חליפות ריסון (*Straitjackets*), שבעבר שימשו להגבלה פיזית של מטופלים. היצירה, שכונתה בשם הסמלי *The Madness Hotel*, טשטשה את הגבולות בין אמנות לטיפול, בין ההגבלה במרחב סגור לאפשרות לתנועה וחופש, ומשמשת עד היום את מטופלי בית החולים ככלי לביטוי רגשי לא-מילולי.

ב-2016 עלה אישפסי לישראל עם אשתו וילדיו ומאז מתגורר ברעננה. מגפת הקורונה ומבצע "שומר חומות" סימנו עבורו נקודת מפנה אישית ואמנותית. ולראשונה בחייו, כאן בישראל, החל לצייר.

עבודותיו החדשות מרחיבות את שפתו האמנותית, המחזיקה במתח שבין השונה למוכר, גם כביטוי לתחושות של קרבה ומרחק בארץ זרה, של הפערים שבין אדם לאדם ובין תרבויות, שפות ומנהגים.

לצד עשייתו האמנותית, עובד אישפסי כתומך חינוך בגן ילדים עירוני ונחשב לדמות אהובה בקהילה המקומית. הוא משלב טיפול באמנות במסגרות חינוכיות וקהילתיות, ולאחרונה יזם פרויקט התנדבותי של ציורי קיר בביה"ס היסודי "ברטוב" ברעננה, שנועד להפוך את מרחב הלמידה הציבורי לסביבה צבעונית, מעודדת יצירתיות והשראה.

לרגל חגיגות 75 שנה ליחסים הדיפלומטיים בין ברזיל

לישראל, הזמן אלנדר אישפסי ליצור ציור קיר בשגרירות ברזיל בתל אביב. היצירה נועדה לשקף את החיבור בין שתי המדינות ולבטא את הרוח האמנותית והאנושית של אישפסי, שצומחת מהקשר קהילתי ומבקשת לחבר בין זהויות.

"יד ביד" הוא ציור קיר רחב ממדים, המתאפיין בצבעוניות עזה, סגנון נאיבי ושפה חזותית מזמינה. לצד דימויים חזותיים מופיעות גם מילים טעונות רגשית – כמו אהבה, ילדות, שוויון, חופש, מוסר ו"עם ישראל חי" – שנכתבו בעברית ופורטוגזית, ולעיתים גם בכתיב פונטי המחבר בין שתי השפות. המילים אינן מוצבות רק כטקסט, אלא נטמעות בציור עצמו, יוצרות מקצב ויזואלי רגשי ומחברות בין שפה, צבע ומשמעות.

דווקא בימים אלה של קונפליקט, שבר חברתי ושאלות של זהות – בישראל, בקהילה היהודית ובעולם בכלל – מזמינה היצירה "יד ביד" את הצופה למרחב אחר, שבו השונות אינה חוצצת אלא מקרבת, ומאפשרת מבט חדש על מושגים של זהות ושייכות.